

Ptujnska gospodarska razstava

(Nadaljevanje s 1 strani)

Razni obrtniki

Čevljarjska produktivna zadruga, čevljarji privatniki, sedlarji in tapetniki iz Ptuja in okolice, vrvar, lončar in svečar ter dečnikar so razstavili okusno izdelane predmete svoje obrti, ki so vzbujali zanimanje med gledalci.

Ljudska tehnika

V razstavni sobi ljudske tehnike je bilo nazorno prikazano delo modelarjev, radio-tehnikov, fotoamaterjev, članov avtomotodruštva. Kako važno je ljudsko udejstvo v razvoju tehnike v socialistični državi, kjer služi tehnika ljudstvu, ne pa poedincem. Člani avtomotodruštva so sestavili in usposobili avtomotor in izdelali konstrukcijo za mali avto, ki bo služil članom za učenje. Kinoprojektor je od časa do časa prikazoval slike z ozkega filmskega traka. Razglasna postaja in ozvočenje razstavnega prostora sta hlebo ljudske tehnike in sta od začetka razstave dalje dobro služila svojemu namenu.

Zivilska industrija

Razstavljene izdelke iz moke, mesa, sladkornja, alkoholne pijače, likerji, jajca, očičena perutnina, mlečni izdelki so bili tako okusno pripravljene, da so privlačili nase vse obiskovalce razstave, ki so se preprčali, da si podjetja v živilski industriji prizadevajo uporabiti vse domače proizvode v okusne in družbi koristne izdelke. Oblastno podjetje za odkup mleka, podjetje Perutnina, mestne pekarnice in ostali razstavljalci so s tem dokazali, da izvršujejo naloge, ki so jim poverjene.

Požarnovarnostna razstava

Naprave in predmeti požarnovarnostne službe so privlačili na razstavo bolj moške gledalce, ki razumejo pomen varnosti družbenih, zadružnih in zasebnih gospodarskih objektov in inventarja.

Umetnost in kultura

V zadnjih dveh razstavnih sobah je bila razstava umetniških slik, knjig, lokalnega tiska »Naše delo« in fotografij. Za razstavo slik niso bile zjete vse slike umetnikov iz Ptuja in začetnikov. Po obiskovalcih je bilo lahko sklepati, da razumevanje za umetniško slikanje še ni prodrla med široko množico, zato je bilo tudi o slikah premalo objektivne pohvale in kritike, pa naj bi šle za dela prof. Meža, na tovljanca ali druge razstavljalce. Soba z razstavo knjig je poživljala Prešernova slika. Za razstavljene knjige se je zanimala mladina in odrasli, mnogim obiskovalcem pa je tudi razstava lokalnega tiska vsaj deloma razjasnila probleme tiska lokalnih časopisov.

poljedelskih strojev, živinoreje, gozdarstva, vrtnarstva in gojitve vrbe spada med prve prednosti, ki so pripomogle k temu, da je dobila razstava vzgleden izgled in obseg. V ostalem pa je obseg razstave, njen raspored močno prikrojen obsegu petletnega plana za ptujski okraj.

Vsi razstavljene predmeti prikazujejo predmete potrebne delovnega ljudstva v proizvodnem odnosu in v privatnem življenju Surovine razstavljenih predmetov so domačega izvora, kakor, se razume, tudi izdelki. Kvaliteta izdelkov prikazuje stopnjo iznajdljivosti poedinih delovnih kolektivov in posameznih proizvajalcev-obrtnikov. Vsi predmeti so precizno izdelani in na nobenem ni opaziti težko prizadevanj za material, v kolikor je tega mogoče uporabljati izven okvira glavnih potreb industrializacije in elektrifikacije naše države. Pripravljalnemu odboru za izvedbo razstave ni uspelo zainteresirati še večjega števila razstavljalcev, čeravno razstavljajo nad 80 razstavljalcev iz vseh treh gospodarskih sektorjev lokalne obrti in industrije, zraven tega pa še posebej večje število državnih in zadružnih posestev in ustanov, ki so bile v stanju tekom časa opraviti nšteto nalog, niso pa pri tem mislile na to, da bo treba vso delo, napore in uspehe ter vzgledne ljudi prikazati tisočglavi množici delovnih ljudi iz področja okraj, republike in celo sosednjih republik. V večini razstavnih prostorov so razstavljene predmete, ni pa razviden pri večjem delu razstavljalcev odnos do okrajnega petletnega plana in stopnje izvršitve istega, niti ni prikazana produkcijska pot razstavljenega predmeta. Podjetja in ustanove so se lahko odločile, katere predmete bodo razstavljale, niso se pa mogla očitno odločiti, katere osebe iz kolektiva bi morale prikazati množici kot vzgledne borce za izvedbo petletke in osebe, ki so imele za kvaliteto izdelava razstavljenih predmetov največ zasluga. Tako bi bila razstava obenem slikovita manifestacija borcev za gospodarsko osamosvojitve Jugoslavije in dokaz njihovih praktičnih naporov in uspehov.

Vse, kar je videlo ljudstvo na razstavi v Ptuj, je le dokaz resnice delovnega poleta in samozavesti jugoslovanskih delovnih ljudi, na katerih se razbijajo laži, ki prihajajo po radiu ali po ustni propagandi čez meje s ciljem, da bi zavrla polet v Jugoslaviji in oslabila povezanost delavcev in kmetov ter delovnih inteligentov z državnim in partijskim vodstvom, na čelu s tov. Titom.

IZ NALOG IN PRISTOJNOSTI LJUDSKIH ODBOROV

Sakušak, oktobra 1949.

Vsakoletna skrb za gorivo v šoli, postaja NM in v stanovanju učiteljskega ter organov NM v Juršincih, kakor v stanovanjih delavcev, ki nimajo svojih gozdov, sili tudi letos okoliške krajevne odbore k reševanju problemov preskrbe z drvmi iz lokalnih virov. Mnogi lastniki gozdov bi se že morali tekom dosedanjih let po osvoboditvi sprijazniti z mislijo, da so nam otroci največja dragocnost in da je treba skrbeti za udobje šoloobveznih otrok pozimi.

Praktično pa izgleda, da čakajo lastniki gozdov vsako leto do časa, ko pritisne mraz, ko otroci nekaj časa prezebajo, ko pritisne krajevni ljudski odbor s pomočjo nadrejenih organov, da dobi šola kurivo.

Krajevni ljudski odbor v Sakušaku se je med drugim že septembra lotil vprašanja prispevka goriva v šoli v Juršincih in NM za to zimo. Na odborovi seji je predsednik KLO, Gačnik Stefan, ob reševanju tega vprašanja kot posebne točke dnevnega reda poudaril, da je plan za lokalne potrebe drv že razbit in sporočen lastnikom gozdov na področju KLO Sakušak ter je obenem ugotovil, da kmetje drv še niso oddali. Seji je prisostvoval tudi šolski upravitelj tov. Deriani, ki je navzočemu odboru posebej pojasnil pomen oddaje drv za učilnice, da ne bi otroci brez potrebe zmrzovali. Odborniki so sklenili, da se ponovno predpiše oddaja drv za lokalne potrebe domačim gozdnim posestnikom in sicer večjim po dva prm, manjšim pa po 1 prm drv.

Čas prvega predpisa je minil brez uspeha. Krajevni ljudski odbor nikakor ni uveljavil svoje avtoritete, ni raziskal vzrokov, zakaj ni bil plan oddaje drv izveden, temveč je kratkoma zaradi mirne rešitve vprašanja pristal na to, da še enkrat izda odločbe, da zopet čaka, da čakajo otroci v mrzlih učilnicah, kdaj si bodo poedinci vzeli toliko časa, da bodo poslali za otroke v šolo nekoliko drv.

Nedvomno to ni odprt problem samo v Sakušaku, zato bodo morali krajevni ljudski odbori določiti dan oddaje drv brez nadaljnega odlašanja, da bodo šoloobvezni otroci zavarovani pred kvarnimi posledicami sedenja v nezakurjenih prostorih. P. Z.

Mihovci, oktobra 1949

Med kmeti na področju KLO Cirkovci se pojavi nerazpoloženje v slučajih, ko večji del vasi izpolni svoje obveze, medtem ko iz ene ali druge akcije izostanejo poedinci, ki poskušajo srečo, da bi se izognili predvsem težjim nalogam.

Sodelovanje pri izvajanju gozdnega plana z vpregu so sprejeli nekateri kmetje s težavo, ker niso bili vajeni odhajati z doma z vpregu za

Tekmovalju po Sirotanovičevem zgledu so se pridružili tudi delavci „Gradisa“ v Strnišču

Tehnično posvetovanje o novem načinu dela je v gradbenem kolektivu »Gradisa« v Strnišču rodilo sadove. Na srednjem delu hale A elektralizirali, kjer so nam Madžari ustavili dostavo načrtov in s tem mislili, da ne bomo mogli gradbeno dela uspešno dovršiti, so naši delavci v znak protesta proti izvajanju nesocialistične protijugoslovanske gonje napovedali tekmovalje. Po predhodnem tekmovalju tesarjev in železokrivcev, ki so pripravili delovna mesta betonerm, je betonerska brigada na tem delu hale tekmovala dne 13. okt. 1949 in s tem zaključila prvi del tekmovalja.

Brigada je štela 35 tovarišev, ki so v nepolnih petih urah zabetonirali 189,5 m³ železobetona in pri tem delu povprečno dosegli normo 270,61%. V prvotni obvezi se je ista brigada obvezala, da bo to delo izvršila v desetih urah.

Kako bo urejen odkup žit v gospodarskem letu 1950-51

Zvezna vlada je pravkar izdala uredba o odkupu žita v gospodarskem letu 1950-51. Kakor doslej, tako bo tudi v tem letu ob ezni odkup žitaric Pridelovalci so dolžni po setvenem planu posejati določene površine z žitom in tako zagotoviti zadostno proizvodnjo da bodo izpolnili svoje obveznosti do države glede žita v skladu s predpisi uredbe Kmetje in kmečke obdelovalne zadruge so dolžni prodati državi določeno količino žita in sicer pšenico, rž, soržico, pir, oves in koruzo. Razen kmetov in združg morajo prodati državi žito tudi nekmetje, ki imajo zemljo posejano z žitom ter tiste osebe, ki so vzlele ali dale zemljo v zakup ali v najem na polovico.

Problemičnim odkupnim podjetjem se mora obvezno prodati tudi celotna mlatniška merica, mlinska merica manipulativni mlinski presežki merica robkača in debelega koruznega zdroba ter žitaric ki jih dobivajo traktorske postaje in postaje za tlačenje semena kot nadomestila za svoje delovne usluze. Rav tako morajo prodati kmečke obdelovalne zadruge vse količine (merice), ki jih dobijo kot nadomestilo za storitve, storitve kmetom (nezadružnikom).

Odkup žita se bo vršil po določenih državnih (zveznih) cenah Kmetijskim

Kateg	Obseg obdel. zem.	Norma
I.	Od 2 do 3 ha	do 450 kg na 1 ha
II.	Od 3 do 5 ha	do 850 kg na 1 ha
III.	Od 5 do 8 ha	od 100 do 1100 kg na 1 ha
IV.	Od 8 do 10 ha	od 150 do 1250 kg na 1 ha
V.	Od 10 do 15 ha	od 200 do 1400 kg na 1 ha
VI.	Od 15 do 20 ha	od 250 do 1550 kg na 1 ha
VII.	Od 20 in več ha	od 300 do 1700 kg na 1 ha

Podrobnost o odkupu žita bodo vlade ljudskih republik določile s posebnimi odredbami.

V obdelovalno površino štejejo njive, vrtni in vrtiči, sadovnjaki, vinogradi in travniki. Za obdelovalno površino se bodo štela tudi tista zemljišča, ki so bila prei njive, ki pa jih je lastnik iz špekulativnih nagibov ali drugih neupravičenih razlogov prenehaj obdelovati. Zemljišča, posejana ali posajena z industrijskim rastlinami in sočivjem (zelenjava), glede katerih se je kmet pogodil z državo zaradi odkupa, se bodo upoštevala pri določanju kategorije, v katero spada kmetijsko gospodarstvo, vendar pa se ne bodo računala k obdelovalni površini, na podlagi katere bo določena obvezna oddaja žita. Vlada ljudske republike lahko odredi, da se vinogradi v posameznih vinogradniških in sadjarskih rajonih upoštevali pri določanju kategorije, pač pa se ne vračunajo med obdelovalno površino, na podlagi katere se določi obvezna oddaja žita.

Če bi toča, suša, požar ali podobno uničilo žito, lahko zvezni minister za državne nabave po izvršeni cenitvi donosa zniža v prizadetih krajih količino obvezne oddaje.

Krajevni ljudski odbor bo v sporazumu s kmetijskimi organi vodil od setve do dozorišča žita evidenco o resnično posejanih površinah na svojem območju o stanju posevkov in drugih podatkih, važnih za izpolnitev plana kmetijske proizvodnje.

Obveznosti kmečkih obdelovalnih združg

Količino obvezne oddaje žita obdelovalne zadruge se določijo v proizvodnem

Po predaji zastav je brigadirje nagovoril tovariš Geč Jakob. Pozdravil jih je v imenu Republiškega odbora gradbenih delavcev, jim čestital k doseženim uspehom in med drugim dejal: »Prepričan sem, da je ta polet vzpodbuda za nadaljnji razvoj novega načina dela na vsem gradilišču. Ravno v tem vašem delu se je odražala predanost Partiji in Titu, a ta predanost je istočasno krepke odgovor Informbirojevskim državam, ki so mislile, da boš s svojo sabotažo in nelojalno politiko zavrla naš delovni polet.«

Rezultati tega prvega večjega tekmovalja v Strnišču so veliki. Na vseh ostalih sektorjih gradnje tovarne se delavci pripravljajo, da z novim načinom dela tekmujejo in pokažejo klevetničkom, kako se gradi pri nas socializem. U.S.

gospodarstvom in združgam se bodo polec kupne cene izdajali tudi boni za nakup industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah do višine, določene s posebnim predpisom.

Kmetijska gospodarstva lahko s presežki žita, ki jim ostanejo po obvezni oddaji, svobodno razpolagajo v okviru obstoječih predpisov. Kmetijska gospodarstva ki imajo manj kot 2 ha obdelovalne zemlje, so oproščena obvezne oddaje žita.

Vlade ljudskih republik bodo v okviru državnega plana izdale plan odkupa ter ga razdelile na oblasti. Oblasti pa boč svoje plane nadalje porazdelile na okraje.

Določanje obvezne oddaje

Krajevni ljudski odbor bo pred setvijo naložil vsakemu kmetijskemu gospodarstvu razen gospodarstev pod 2 ha količino in vrsto žita, ki jo mora kmetijsko gospodarstvo prodati potem, ko dozorišča žita letnika 1949-50. Količina žita, ki jo bo moral kmet prodati državi, se določa po kategoriji, v katero spada kmetijsko gospodarstvo in glede na določeno normo o obvezni oddaji žita na 1 hektar obdelovalne zemlje, in sicer:

Kazenske odredbe

V kolikor dejanje nima znakov drugega kaznivega dejanja, bodo kaznovani z denarno kaznijo 50.000 din ali s prisilnim delom do treh mesecev in odvzemu predmetov prekrska vse tisti, ki so dolžni državi prodati žito, če bi se po setvenem planu ne posejali določene površine z žitom, b) brez upravičenega razloga ne izpolnijo obvezne oddaje določene količine in v določenem roku, c) dajali netočne podatke, ki so važni pri določanju obvezne oddaje. Denarna kazn 10.000 din je določena za vse tiste odgovorne uslužbence okrajnih poverjeništev za državne nabave oziroma uslužbence krajevni ljudskih odborov kakor tudi za voditelje podjetij, ki ne bi a) zaradi malomarnega dela izdali ukrepev da bodo pravočasno določene obveznosti posameznih gospodarstev, b) pravočasno dali poročila ali pa dali netočna poročila, c) na predpisani način vodili evidenco o obveznostih in odkupljenih ter oddanih količinah, d) po veljavnih predpisih razpolagali z odkupljenim žitom in e) sprejeli pritožbe in jih ne dostavili v rešitev okrajnemu ljudskemu odboru.

Izrivanje saboterjev in špekulantov z gospodarskih položajev v Šalovcih

Šalovci, oktobra 1949

Praktično izvajanje ustavnega načela glede zasebne lastnine, da se sme omejit in razlastiti, če to zahteva splošna korist, je bilo doslej v ptujskem okraju dokazano z mnogimi primeri zakonitih ukrepov zoper gospodarske saboterje in špekulante, ki so uporabljali pravico zasebne lastnine v škodo ljudski skupnosti.

Splošno je znano, da je odkup žitaric v ptujskem okraju dobro potekel. Poedinci iz Šalovec pa se niso hoteli pridružiti večini kmetov v ptujskem okraju, temveč manjšini saboterjev, da bi špekulirali s pridelki.

Lah Jakob in Kolarič Anton iz Šalovec sta uporabljala pravico zasebne lastnine v družbeno škodo, 324.057 din neplačanega davka za leto 1948 in neplačane akontacije za prvo polletje 1949, dolg 915 kg pšenice in 570 kg rži, 1522 kg govejega mesa in nad 2000 litrov mleka, so dokazi družbene škode iz zasebne lastnine Lah Jakoba. Tak odnos napram planskim nalogam ne kaže znakov volje Lah Jakoba, da bi s svojim gospodarstvom koristil razvoj socializma, zato je bilo nujno, da je Lah Jakobu zakonito odvzet gospodarski položaj na 41,30 ha zemlje. Glede odnosa samega, ki ga je imel Lah Jakob do planskega gospodarstva, ni težko trditi, da je Lah Jakob podoben saboterjem in špekulantom, za katere predvidevajo ljudski zakoni osebno kazen. Zato ni čudno, da je okrajno sodišče v Ptuj izreklo obsodbo o

popolni zaplembi premoženja in odvzemu prostosti Lah Jakobu za 14 mesecev, zaradi starosti pogojno za dobo dveh let.

Enako je s Kolarič Antonom iz Šalovec. Davčni dolg za leto 1948 in akontacija za prvo polletje 1949 v skupnem znesku 113.179 din, dolg 375 kg pšenice in 400 kg ječmena ter dolg nad 2000 litrov mleka kažejo, da Kolarič Anton ni imel resnega namena s svojim gospodarskim položajem pomagati graditi socializmu.

Tudi njemu je bilo nujno potem zakona onemogočiti, da bi še v bodoče zavzemał gospodarski položaj na 25,45 ha zemlje. Prenehati je moralo čakanje, da bi v Šalovcih začeli poedinci razmišljati o nalogah zasebnega gospodarstva v socialistični družbi. Okrajno sodišče v Ptuj je s sodbo napravilo temu konec in izreklo odvzem prostosti Kolarič Antonu za eno leto, zaradi starosti s pogojno odložitvijo za dobo 12 mesecev, in s popolno zaplembo premoženja.

Delovni ljudje v Šalovcih ne bodo dopustili, da bi ostala ta zemlja slabše obdelana kot je bila v privatnem sektorju. Tega ne bo smel dopustiti krajevni ljudski odbor, niti množične organizacije. Na tej družbeni zemlji bo začelo v Šalovcih kolektivno obdelovanje ter izpolnjevanje planskih nalog. S to zemljo se začne v Šalovcih družbeni sektor gospodarstva, na katerem se bo razvijalo novo gospodarsko življenje.

I. s.

oblast ne more biti popustljiva napram poedincem, ki poskušajo s svojo nedisciplino zavirati razvoj socializma. Po pet tisoč dinarjev denarne kazni je vzgojna mera, ki ju bo zresnila, da v bodoče ne bosta zaostajala za sokmeti iz Mihovcev, ali se izmikala skupno z njimi izpolnjevati naloge graditve socialistične Jugoslavije. B. K.

Za Rdeči križ

Na sedmini za pokojno Pal Ketarino iz Barislavc št. 14, je bilo zbranih 412 dinarjev za potrebe Rdečega križa v ptujskem okraju.

S tem so delovni ljudje iz Barislavc dokazali, da razumejo vlogo organizacije Rdečega križa in da so v občestvu spomina na pokojno Ketarino zbral prispevek, ki bo v korist družbenim potrebam. Z. H.